

NORGES BONDELAG

Kirke- utdannings og forskningskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Vår saksbehandler
Solveig Skogs
Tlf. 22 05 45 58

Vår dato
2010-02-03
Deres dato

Vår referanse 2008/00358/013
Arkiv: 077
Deres referanse

Utdanningslinja - Innspill fra Norges Bondelag

Norges Bondelag viser til St.meld. nr. 44 (2008-2009), Utdanningslinja og vil komme med noen innspill til komitébehandlingen.

Stortingsmeldingen gir positive signaler på flere områder som er viktige for Norges Bondelag. Vi ser likevel behov for noen presiseringer og kompletteringer, og knytter våre innspill til formuleringer i sammendraget.

Fag- og yrkesopplæringen skal gjøres mer faglig relevant og virkelighetsnær, og det vil legges opp til større fleksibilitet slik at man i større grad kan ta hensyn til ulike elevers behov:

- I tillegg til å gjøre fellesfagene mer yrkesrettet, er oppdaterte læremidler og utstyr viktig for at opplæringen skal være virkelighetsnær. Støtten til utvikling og produksjon av læremidler for kunnskapsløftet har vært mangelfull for flere fagområder med små elevgrupper. Innenfor landbruksområdet mangler oppdaterte læremidler for flere sentrale fag, det er viktig å få dette på plass bl.a. i et miljø- og klimaperspektiv.
- Større fleksibilitet er viktig. Norsk landbruk er allsidig, med mange ulike næringskombinasjoner. Økt mulighet for kryssløp innenfor utdanningsprogram naturbruk, med utgangspunkt i næringens og ulike elevgruppers behov må til. Det er bl.a. meget viktig med mulighet til kryssløp fra Vg2 skogbruk og Vg2 hestefag til Vg3 landbruk for elevgrupper som ser for seg en framtid med skog eller hest som viktig næring på gården.
- Naturbrukselever må ha mulighet for fritt skolevalg, også over fylkesgrensene. Ungdom som skal ta over gård må kunne velge den skole som profilerer seg med de mest relevante plante- og husdyrproduksjonene, uavhengig av fylke. Det er f.eks. grunnleggende forskjeller i landbruket mellom fjellbygd og flatbygd.

Satsing på voksne i fag- og yrkesopplæringen:

- Yrkesutdanning må gjøres bedre tilgjengelig også for voksne uten rett. Mange som skal drive gård må ha annen utdanning og yrke i flere år før de får mulighet til å

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	Telefaks:	E-postadresse	Internet:
PB 9354 Grønland 0135 Oslo	Schweigaards gt. 34c Oslo	22 05 45 00	22 17 36 68	bondelaget@bondelaget.no	www.bondelaget.no
Norges Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891		
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:	8101.05. 91392		

overta. Hvis kompetansen i norsk landbruk skal opprettholdes er det viktig at også voksne uten rett får mulighet til grunnleggende yrkesutdanning innen landbruk. Realkompetansevurdering er viktig for å få oversikt over utdanningsbehovet.

Satsing på et tettere samarbeid mellom utdanning og arbeidslivet, både for yrkesutdanningen og høyere utdanning:

- Samarbeidet mellom utdanning og arbeidsliv må også omfatte fag med yrkeskompetanse i 3-årige skoleløp, ikke bare fag med læretid.
- Muligheter for praksis i høyere utdanning vil være et godt verktøy for å gjøre utdanningen mer tilpasset arbeidslivets behov.
- Organisasjoner som representerer selvstendig næringsdrivende bønder må få plass i relevante samarbeidsfôra, både for yrkesutdanning og høyere utdanning.

Videreutvikling av fagskolen som et godt alternativ til høyere utdanning:

- For landbruket er utvikling av fagskoletilbud viktig som spesialisering og etterutdanning for bønder. Et fylke vil være et for lite opptaksområde for mange av de fagskoletilbud landbruket trenger, her må man ha et system for samarbeid over fylkesgrensene.

Arbeid for å få bedre kunnskap om arbeidslivets behov og for at ungdommen skal kunne ta mest mulig informerte valg:

- Rådgiverne i ungdomsskolen må ha meget god kunnskap om ulike yrker og om samtlige utdanningsprogram i videregående skole. De må kunne gi allsidig informasjon både om yrkesutdanningene og de studieforbredende utdanningene og om videre utdanningsveier.
- Det er i dag altfor få studenter på høyere utdanning innen primærnæringsfag for å tilfredsstillende behovet for bl.a. rådgivere, forskere, lærere og ansatte i forvaltningen. Vi trenger økt kompetanse om miljø- og klimautfordringer som påvirker matproduksjon og andre livsvilkår.
- Framskrivning av arbeidslivets kompetansebehov er viktig for kunnskapsbaserte valg.

Særskilte tiltak for å stimulere til større interesse og rekruttering til realfag:

- Utdanningsprogram naturbruk gir gode mulighet for praktisk tilnærming til realfag og kan øke realfaginteressen blant andre elevgrupper enn de som velger andre studieforbredende utdanning. Miljø- og klimautfordringene øker samfunnets behov for studenter med den praktiske kunnskap om biologiske prosesser som formidles gjennom utdanningsprogram naturbruk. Det er behov for at naturbruksutdanningen dimensjoneres for flere elever enn i dag for å dekke framtidens behov.

Med hilsen

Harald Velsand

Solveig Skogs